

Uchwała Nr XLIII/322/21
Rady Miejskiej w Pyrzycach
z dnia 25 listopada 2021 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022– 2024”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.) Rada Miejska w Pyrzycach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Pyrzyc.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 01 stycznia 2022 roku.

Przewodniczący Rady

Mariusz Majak

Załącznik
do Uchwały Nr XLIII/322/21
Rady Miejskiej w Pyrzycach
z dnia 25 listopada 2021 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2022-2024

PYRZYCE 2021

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

Spis treści:

Wprowadzenie.....	3
Uwarunkowania prawne realizacji programu.....	4
Ogólna charakterystyka gminy Pyrzyce.....	4
Sytuacja demograficzna	6
Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach.....	7
Organizacja wspierania rodziny	11
Analiza SWOT.....	13
Zasoby Gminy Pyrzyce.....	14
Cele i adresaci programu	15
Harmonogram realizacji programu.....	16
Przewidywane efekty programu.....	18
Źródła finansowania	18
Monitoring i ewaluacja	18

Wprowadzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Pырzyce na lata 2022-2024 jest strategicznym dokumentem gminy opracowanym, w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielenia szczególnej pomocy rodzinie i dziecku. Obowiązek opracowania i realizacji Programu wspierającego rodzinę nakłada na gminy *ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 stanowi samodzielny program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i jest strategicznym dokumentem, który ma na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminne. Zakłada on kontynuację działań profilaktycznych na rzecz rodziny poprzez doskonalenie metod pracy z rodziną oraz wprowadzanie nowych form pomocy rodzinie w zależności od potrzeb.

Podmiotem realizującym ten cel na poziomie gminy Pырzyce jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Pырzycach. Realizowane w ramach niniejszego Programu zadania będą się koncentrować nie tylko na dziecku ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny, wsparcia w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Pozostawienie rodzin bez specjalistycznego wsparcia i pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Program ma zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny, jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

Uwarunkowania prawne realizacji programu

Zadania przyjęte do realizacji, w ramach niniejszego Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (t.j. Dz. U. Nr 78 poz. 483 ze zm.);
- Konwencję o prawach dziecka;
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1250 ze zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.);
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329).

Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Pyrzyce to gmina miejsko-wiejska położona w południowo-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie pyrzyckim. Zajmuje obszar 205,00 km², co stanowi 28,24% powierzchni powiatu, i jest jedną z sześciu powiatowych jednostek terytorialnych. Graniczy z gminami: Warnice, Przelewice, Lipiany, Myślibórz, Kozielice, Bielice i Stare Czarnowo.

Na jej strukturę administracyjną składa się miasto Pyrzyce oraz 21 sołectw: Brzesko, Brzezin, Czernice, Giżyn, Krzemlin, Letnin, Mechowo, Mielęcín, Młyny, Nieborowo, Nowielin, Obromino, Okunica, Pstrowice, Pyrzyce, Ryszewo, Ryszewko, Rzepnowo, Stróżewo, Turze i Żabów. Najliczniej zamieszkiwaną jednostką gminną jest miasto Pyrzyce (11 709 osób), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Czernice (39 osób).

Na terenie gminy działają 53 organizacje pozarządowe, które zajmują się m.in. promowaniem tradycji regionu, krzewieniem kultury i sportu, integracją środowisk

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

lokalnych. Miejsko-wiejska gmina Pyrzyce, pragnąc mieć wpływ na rozwój i promocję gminy, bierze udział w pracach i działaniach związków ponadgminnych, m.in. uczestniczy w Porozumieniu Festiwalu Folklorystycznych Polski Zachodniej, Stowarzyszeniu Gmin Polskich Euroregionu „Pomerania”, Stowarzyszeniu LGD Ziemi Pyrzyckiej, Stowarzyszeniu „WIR” – Wiejska Inicjatywa Rozwoju oraz programie „ZONE” i „Laboratorium Pyrzyce”.

Działalność kulturalną w gminie prowadzi Pyrzycki Dom Kultury i Pyrzycka Biblioteka Publiczna wraz z 6 filiami. PDK zajmuje się upowszechnianiem kultury, organizowaniem imprez gminnych, a także przyczynia się do poszerzenia zainteresowań mieszkańców kulturą, sztuką i tradycjami. W placówce odbywa się także szereg różnorodnych zajęć, np. plastyczne, ceramiczne, taneczne, wokalne, teatralne, dziennikarskie, fotograficzne, muzyczne, rękodzielnicze i Akademia Malucha. PDK dysponuje profesjonalną salą widowiskowo-kinowo-teatralną mieszczącą 300 osób, salą baletową, garderobą strojów ludowych, salą dydaktyczną i salą bankietową. W strukturach placówki działa także młodzieżowa internetowa rozgłośnia radiowa i Pyrzycka Galeria Sztuki Więcej dla Oczu.

Istotnym animatorem życia kulturalnego jest Pyrzycka Biblioteka Publiczna w Pyrzycach oraz jej filie w Brzesku, Krzemlinie, Mielęcinie, Okunicy, Ryszewku i Żabowie. Główną funkcją placówek jest zaspokajanie i rozbudzanie potrzeb czytelniczych społeczności lokalnej. Biblioteka inicjuje także przedsięwzięcia służące promocji kultury, książki i czytelnictwa. W strukturach Pyrzyckiej Biblioteki Publicznej funkcjonuje Dział Tradycji Pyrzyckiej – Muzeum Ziemi Pyrzyckiej, który zajmuje się gromadzeniem i ekspozycją zbiorów związanych z historią Ziemi Pyrzyckiej. Działania PDK-u i biblioteki wzajemnie się uzupełniają, zachęcając mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym gminy.

Uprawianiu sportu i rekreacji w gminie Pyrzyce służą zarówno obiekty sportowo-rekreacyjne, jak i naturalne warunki oraz przyroda tego regionu. Na bazę służącą uprawianiu sportu i rekreacji w gminie składa się 16 obiektów administrowanych i zarządzanych przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pyrzycach. Należą do nich: Stadion Miejski (boisko główne, dwa boiska boczne, boisko do piłki siatkowej plażowej, korty tenisowe, teren rekreacyjno-sportowy, urządzenia stacjonarne do ćwiczeń, tor do gry w kule-bule), hala sportowa, kompleks boisk „Orlik 2012” w Krzemlinie oraz boiska sportowe w miejscowościach Pyrzyce (3 obiekty),

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

Brzesko (2), Krzemlin, Brzezin, Mielęcín, Okunica, Nieborowo, Stróżewo, Turze, Rzepnowo, Giżyn, Żabów, Pstrowice i Nowielin.

Dane na temat obiektów sportowo-rekreacyjnych oraz miejsc w obiektach noclegowych w gminie zawierają poniższe tabele.

Sport i rekreacja w 2020 r.

Rodzaj podmiotu	liczba
obiekty rekreacyjno-sportowe	16
kluby sportowe	22
w tym uczniowskie kluby sportowe	8

Dane Urzędu Miejskiego w Pырzycach.

Sytuacja demograficzna

Gminę Pырzyce według stanu na dzień 31.12.2020 rok zamieszkiwało **18 079** mieszkańców. W poniższej tabeli przedstawiono liczbę ludności jaka zamieszkiwała w gminie w latach 2018-2020 oraz poszczególne liczbę urodzeń i zgonów w w/w latach. Z danych wynika, że liczba mieszkańców gminy systematycznie maleje.

Stan na dzień :	Liczba ludności w Gminie Pырzyce	Liczba urodzeń :	Liczba zgonów:
31.12.2018 r.	18 362	168	239
31.12.2019 r.	18 237	149	252
31.12.2020 r.	18 079	126	227

Źródło: dane Urząd Miejski Pырzyce ewidencja ludności.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

Diagnoza sytuacji rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach

Pomoc społeczna wg ustawy z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej stanowi instytucję polityki społecznej mającej na celu pomoc osobom i ludziom w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie do usamodzielnienia. W 2020 roku z pomocy społecznej korzystały 654 (osoby, rodziny) co stanowi ok.3,6 % wszystkich mieszkańców gminy Pyrzyce.

Osoby i rodziny objęte pomocą społeczną, w latach 2018-2020.

rok	pomoc we wszystkich formach		w tym: pomoc finansowa	
	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
2018	808	1196	521	1011
2019	734	1071	474	892
2020	654	954	426	804

Źródło. Sprawozdanie roczne OPS, stan na 31.12.2020

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach w okresie od stycznia 2018 r. do grudnia 2020 r. udzielono wsparcia rodzinom w związku z następującymi problemami:

Występujący problem w rodzinie	Liczba środowisk na dzień		
	31.12.2018r.	31.12.2019r.	31.12.2020r.
Ubóstwo	398	369	357
Długotrwała choroba	358	341	299
Bezrobocie	243	203	189
Niepełnosprawność	268	234	190
Niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego	115	100	86
w tym: rodziny wielodzietne		38	9
-rodzina niepełna	98	92	72
Alkoholizm/problem alkoholowy	55	52	53
Potrzeba ochrony macierzyństwa	57	50	57
Wielodzietność	44	13	44
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	12	14
Zdarzenie losowe	2	2	3

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

Narkomania	0	2	0
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	35	32	29
Razem:	1641	1700	1641

Źródło. Sprawozdanie roczne OPS

Najczęstszymi powodami występowania o pomoc w 2020 roku było kolejno: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci w 2020 roku.

Liczba świadczeń			
Typ rodziny	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
Bez dzieci	26160	3791	22369
Jedno dziecko	1986	519	1467
Dwoje dzieci	3079	561	2518
Troje dzieci	1210	214	996
Czworo i więcej dzieci	2922	160	2762

Źródło. Sprawozdanie roczne OPS

Z przedstawionej tabeli stwierdza się, że rodziny nie posiadające dzieci skorzystały z największej liczby świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.

Główne powody przyznania pomocy dla rodzin jednoosobowych i wieloosobowych

Typy rodzin					
Powód przyznania	Ogółem	1 osobowa	2 osobowa	3 osobowa	4 i więcej osób
Ubóstwo	342	210	46	34	52

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

Długotrwała lub ciężka choroba	287	210	54	11	22
Niepelnosprawność	189	141	29	7	12
Bezrobocie	186	83	31	29	43
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, rodzina niepełna	68	0	29	21	18

Źródło. Sprawozdanie roczne OPS

Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, którym urodziło się dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego.

Ilość świadczeń rodzicielskich w latach 2018-2020		
2018 rok	2019 rok	2020 rok
526 świadczeń	661 świadczeń	555 świadczeń

Z przedstawionych danych wynika, że najwięcej świadczeń rodzicielskich wypłacono w 2019 roku.

Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka.

	Liczba rodzin				
	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami	518	504	479	426	331

Źródło. Sprawozdanie roczne OPS

Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych i jednorazowej zapomogi systematycznie maleje.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w gminie Pyrzyce z uwagi na występujące w nich problemy:

Stan na dzień:	Liczba rodzin objętych wsparciem	Występujące problemy w rodzinach:		
		Niepełnosprawność	Uzależnienia-przemoc	Niewydolność opiekuńczo – wychowawcza
31.12.2018 r.	30	1	14	15
31.12.2019 r.	31	1	9	20
31.12.2020 r.	24	2	6	16

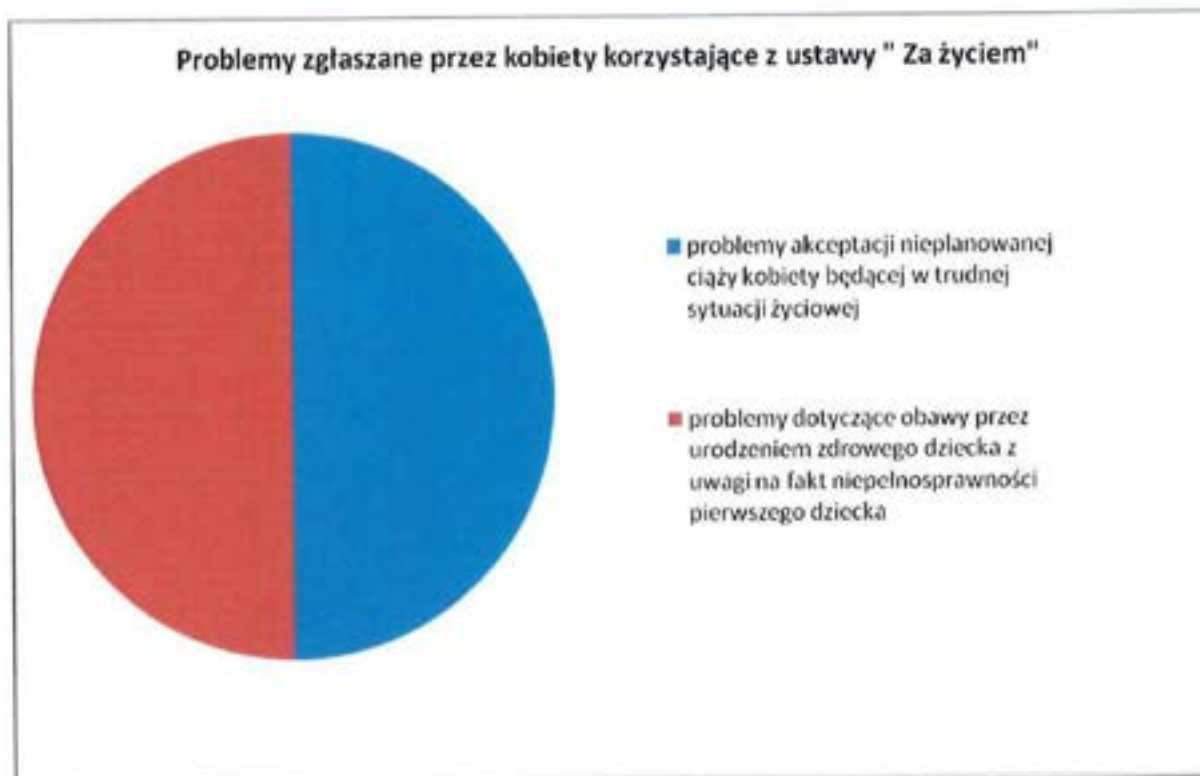
Źródło: Opracowanie własne OPS w Pyrzycach

Analizując występujące w rodzinach objętych wsparciem asystenta problemy zauważalny jest fakt, iż problem niewydolności opiekuńczo – wychowawczej oraz uzależnienia i przemocy w większości był podstawą do podjęcia współpracy. W wielu rodzinach problemy te łączyły się ze sobą. Rodziny otoczone wsparciem mogły korzystać z zaproponowanych form podnoszących ich kompetencje opiekuńczo – wychowawcze poprzez udział w warsztatach, grupach wsparcia, spotkaniach z psychologiem, wprowadzenie i wsparcie rodziny wspierającej. Natomiast w obszarze problemu uzależnienia i przemocy, rodziny miały możliwość uczestnictwa w terapiach odwykowych zamkniętych i dziennych, grupach wsparcia, zajęciach korekcyjno – edukacyjnych. Rodziny z problemem niepełnosprawności otrzymały wsparcie w formie dziennego pobytu w ŚDS w Mielęcinie.

Podjęmując rozważania na temat roli rodziny w systemie profilaktyki, trzeba zdawać sobie sprawę z aktualnych zagrożeń, jakie niesie za sobą rozwój cywilizacji. Postawy wielu ludzi nacechowane są lękiem przed przyszłością i rozczarowaniem. Wiele małżeństw się rozpada. Rodzice są zapracowani, nie zwracają uwagi na potrzeby dziecka (głównie emocjonalne). Coraz bardziej widoczne są różnice pomiędzy „bogatymi” a „biednymi”. Najbardziej przez ten stan rzeczy cierpią dzieci, które pozostawione „same sobie” podejmują działania demoralizujące, które prowadzą do niedostosowania społecznego.

Wprowadzenie w życie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” dało możliwość udzielenia pomocy w formie konsultacji mających na celu przedstawienie obszaru przysługujących im praw.

Źródło: Opracowanie własne OPS w Pyrzycach

W latach 2018 – 2020, 5 rodzin otrzymało wsparcie z ustawy „Za życiem” poprzez skorzystanie z bezpłatnych konsultacji psychologicznych, pełne informacje i wykaz miejsc oraz placówek medycznych, gdzie mogą uzyskać wsparcie oraz pomoc finansową w kwocie 4 000 zł na dziecko.

Organizacja wspierania rodziny

Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustawowym spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Ustawa określa podział kompetencji, w tym działań i zadań pomiędzy samorządami, który przedstawia się następująco:

Gmina	Powiat
• Profilaktyka – wspieranie rodziny • Asystent rodziny • Placówki wsparcia dziennego • Rodziny wspierające • Inne podmioty lub instytucje działające na rzecz rodziny	• Piecza zastępcza, rodzinna i instytucjonalna • Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej • Adopcje działające na rzecz dziecka i rodziny • Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

	• Placówki opiekuńczo – wychowawcze • Usamodzielnienie • Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator) • Rodziny pomocnicze

Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Zadaniem ustawowym gminy jest zatrudnienie asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z rodziną przeżywającą trudności. Asystent rodziny zajmuje się niezależnie od pracowników socjalnych, wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Nienormowany i elastyczny czas pracy asystenta rodzinnego służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny.

Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, którego zadanie polega między innymi na systematycznej diagnozie środowisk zagrożonych wykluczeniem i udzielanie im odpowiedniego wsparcia. Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzicami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy również współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, albo w rodzinnym domu dziecka.

Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Rodzina jako podstawowa komórka społeczeństwa oraz naturalne środowisko rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, analiza SWOT

W analizie strategicznej szczególne znaczenie odgrywa zintegrowana metoda typu SWOT (ang. Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats). Jest to narzędzie badawcze kompleksowo określające mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, niezbędne do zdiagnozowania obecnej sytuacji oraz prognozowanych skutków. Polega ona na zidentyfikowaniu czterech wymienionych grup czynników i określeniu ich wpływu pozytywnego, jak i negatywnego na sytuację w Gminie Pyrzyce. W omawianej analizie wyróżnia się etapy: identyfikację i analizę mocnych i słabych stron oraz identyfikację i analizę szans i zagrożeń.

Ubóstwo, Rodzina, Dziecko i Młodzież, Przemoc w rodzinie	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Realizowanie programów, projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem. 2. Analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie. 3. Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych. 4. Zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia. 5. Analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci. 6. Funkcjonowanie na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. 7. Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i na opiekę przedszkolną. 8. Rozwinięta infrastruktura oświatowa Gminy Pyrzyce. 9. Odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie. 10. Zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie gminy Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie: • realizacja procedury „Niebieskie Karty” • współpraca międzyinstytucjonalna w	1. Ujemny przyrost naturalny. 2. Przerzucanie odpowiedzialności za wychowanie dziecka na instytucje. 3. Mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej. 4. Istnienie szarej strefy zatrudnienia. 5. Niechęć do korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego. 6. Niechęć osób i rodzin do udziału w różnego rodzaju działaniach wspierających tj. szkole dla rodziców, program korekcyjno-edukacyjny. 7. Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły/ nauczyciela. 8. Ograniczone środki finansowe na realizację założonych programów.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

udzielaniu pomocy osobom/rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie, • pozyskiwanie do współpracy organizacji pozarządowych oraz lokalnie działających grup mieszkańców, • włączanie grup zagrożonych do pozytywnych aktywności społecznych, • inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie. 11. Opracowana Strategia Problemów Społecznych.	
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Powołanie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. 2. Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę. 3. Promowanie idei wolontariatu. 4. Wzmocnienie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.	1. Zanik więzi i tradycji rodzinnych. 2. Nieradzenie sobie z wychowywaniem dzieci przez rodziców biologicznych. 3. Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, narastająca przemoc i demoralizacja. 4. Uzależnienie członków rodziny m. in. od alkoholu, środków odurzających, internetu.

Zasoby gminy Pyrzyce

Program wspierania rodziny na lata 2022-2024 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują instytucje opisane w poniższej tabeli

Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w Gminie Pyrzyce:

1. Urząd Miasta i Gminy Pl. Ratuszowy 1, 74-200 Pyrzyce	Dowozy dzieci niepełnosprawnych, przyznawanie i wypłacanie stypendiów, karta dużej rodziny, karta rodziny.
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach Plac Ratuszowy 1, 74-200 Pyrzyce	Praca socjalna, pomoc finansowa, rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, aktywizacja społeczno-zawodowa, wspieranie aktywności lokalnej.
3. Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pyrzyce, Plac Ratuszowy 1	Wsparcie psychologiczne, przygotowywanie i realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci, młodzieży, organizacja wypoczynku letniego, poradnictwo psychologiczne, prawne, świetlice środowiskowe;

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

	- przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu.
4. Gminny Zespół Interdyscyplinarny 74-200 Pyrzyce, Plac Ratuszowy 1	Zadaniem zespołu jest: usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym i zagrożonym zjawiskiem przemocy domowej, - zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą, - udzielanie kompleksowej i profesjonalnej pomocy w rodzinie, - zatrzymanie przemocy i niwelowanie skutków przemocy.
5. Placówki oświatowo-wychowawcze z terenu gminy Pyrzyce: - 7 szkół podstawowych, - 15 placówek wychowania przedszkolnego, - 2 żłobki niepubliczne, - 2 kluby dziecięce, - 2 kluby młodzieżowe, - 12 świetlic środowiskowych, - OREW	Szkoły i placówki prowadzą systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów oraz nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły.
6. Placówki służby zdrowia	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej.
7. Parafie z terenu gminy	Działalność charytatywna, pomoc finansowa, organizowanie wypoczynku.

Źródło: opracowanie własne

W gminie Pyrzyce funkcjonuje szeroki wachlarz form pomocy dla dziecka i rodziny. Są to zarówno poradnictwa jak i konkretne usługi, które wspierają zwalczanie bezradności opiekuńczo-wychowawczej, zajmują się profilaktyką, walką z sytuacjami kryzysowymi, nałogami itp.

Cele i adresaci programu

Głównym celem programu jest:

Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku biologicznej rodziny oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

Cele szczegółowe:

- 1) Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin;
- 2) Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny;
- 3) Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym;
- 4) Podejmowanie działań koordynujących wobec podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi.

Adresatami Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Pyrzyce na lata 2022-2024 są rodziny oraz ich członkowie zamieszkujące na terenie Gminy Pyrzyce w szczególności przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Program kierowany jest do rodziców, dzieci, opiekunów faktycznych i prawnych, a także do przedstawicieli instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i młodzieży.

Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działanie mające służyć: wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania, wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem, poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy, zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno-edukacyjno-wychowawczych w środowisku, zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

Harmonogram realizacji programu

Harmonogram Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 w gminie Pyrzyce został przedstawiony, w formie poniższej tabeli

L.p.	Zadania	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Prowadzenie działalności profilaktycznej	1) udział w kampaniach konferencyjnych,	2022-2024	Wszystkie podmioty uczestniczące	- ilość plakatów, ulotek, - utworzenie

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

	na rzecz rodziny	seminariach promujących wartość rodziny, 2) udział w programach profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie rodziny		w realizacji Programu	zakładki na stronie internetowej, - ilość programów
2.	Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	1) Praca socjalna skierowana na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, poradnictwo specjalistyczne, 2) udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej, pomoc w formie dożywiania dzieci w szkołach, udzielenie dzieciom stypendiów szkolnych, 3) wsparcie asystenta rodziny, pracownika socjalnego w opiece i wychowaniu dzieci	2022-2024	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- ilość porad udzielonych - ilość rodzin objętych pomocą finansową, rzeczową, - ilość dzieci dożywianych w szkołach, - ilość przyznanych stypendiów szkolnych, - ilość kontraktów socjalnych
3.	Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny	1) Współpraca szkół, policji, służby zdrowia, kuratorów, Gminnej komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, organizacji pozarządowych oraz innych instytucji, 2) stała współpraca z PCPR jednostką realizującą działania z zakresu pieczy zastępczej, 3)doskonalenie kadry	2022-2024	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- liczba spotkań, szkoleń, konferencji itp. - liczba planów pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej, - liczba informacji o rodzicach biologicznych, których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej

Przewidywane efekty realizacji programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego wsparcia dla rodziny i dziecka. Stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 w Gminie Pyrzyce są środki: gminy, oraz środki pozyskane na zadania związane z realizacją programu w formie: dotacji celowych z budżetu państwa, dotacji na realizację rządowych programów: wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Monitoring i ewaluacja

Koordinatorem programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach. Monitoring będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach przedmiotowego programu, we współpracy z podmiotami zaangażowanymi w jego realizację.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę założonych wskaźników.

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach co roku do 31 marca przedkłada Radzie Miejskiej sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji programu.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

Uzasadnienie do projektu uchwały w sprawie uchwalenia „Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2022- 2024”

Obowiązek opracowania i przyjęcia programu wspierania rodziny wynika z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie zapisami ustawy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny jest zadaniem własnym gminy. Program uwzględnia działania niezbędne do realizacji wsparcia rodziny wynikające z ustawy oraz zdiagnozowanych potrzeb, określa działania ich wskaźniki oraz realizatorów. Program będzie stanowił podstawę do podejmowanych działań w obszarze wspierania dziecka i rodziny w latach 2022-2024.

Biorąc powyższe pod uwagę przyjęcie uchwały jest zasadne

Projekt uchwały przedkłada Burmistrz Pyrzyc.

Opracowała: Aneta Wojcieszek

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej